

**Załącznik nr 18
Do uchwały nr XXXIV/257/09
Rady Miejskiej
w Sępólnie Krajeńskim
z dnia 16 lipca 2009r**

Plan Odnowy Miejscowości Wałdowo

Plan Odnowy Miejscowości Wałdowo to dokument, który określa strategię działań w sferze społeczno - gospodarczej na lata 2009 - 2016.

Podstawą opracowania planu jest Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2007 - 2013 i Strategia Rozwoju Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2004 - 2013 przyjęta uchwałą Rady Miejskiej Sępólna Krajeńskiego XXXIII/341/2001 z dnia 20 czerwca 2001 r.

Niniejszy plan jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy Unii Europejskiej.

1. Wprowadzenie.

Uwarunkowania Planu Odnowy Miejscowości polegają na tym, że ma on zdecentralizowany, lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowywany jest (przy udziale przedstawicieli gminy) z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno-kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej pro-gospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter. I dzięki temu może stanowić doskonałe uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania, zapewni swoim mieszkańcom godziwy standard i jakość życia oraz zdoła zatrzymać młodzież na miejscu. Nie jako „mini-miasto”, wysoko zurbanizowana i konkurująca z ośrodkami miejskimi bogactwem oferty, ale właśnie jako „nowa wieś”, nowoczesna, lecz ceniąca i zachowująca swój wiejski charakter i kulturową specyfikę.

Plan Odnowy ma więc charakter „planu małych kroków”, ale w kierunku wielkich celów. Małych kroków, które podejmowane przez mieszkańców przy finansowym i organizacyjnym wsparciu gminy doprowadzić mają do trwałej poprawy miejscowych warunków życia.

2. Charakterystyka miejscowości oraz planowane kierunki jej rozwoju

2.1. Lokalizacja

Miejscowość Wałdowo leży we wschodniej części Gminy Sępólno Krajeńskie, przy drodze powiatowej Sępólno - Gostycyn w odległości 14 km od Sępólna Kraj. Jest miejscowością stanowiącą siedzibę sołectwa. Wieś położona jest na obszarze Krajeńskiego Parku Krajobrazowego.

2.2. Ludność

Wałdowo jest jedną z największych, miejscowości na terenie gminy. Jest to wieś typowo rolnicza, gdzie przeważają średnie rodzinne gospodarstwa rolne w większości nastawione na produkcję mieszaną roślinną i zwierzęcą, produkującymi na zaspokojenie potrzeb własnych i lokalnego rynku. Większość mieszkańców wsi to rolnicy. Pozostali mieszkańcy reprezentują różne grupy zawodowe.

LICZBA MIESZKAŃCÓW – 575 osób (stan na 31 grudnia 2007 r.)

SOŁTYS: Pukownik Marian (II kadencja)

RADA SOŁECKA:

- Adamczak Zbigniew
- Gruszka Janusz
- Horyd Kazimierz
- Mania Bożena
- Polasik Jadwiga
- Reinke Bożena
- Rydzkowski Andrzej
- Rynk Aleksander
- Świniarska Brygida

2.3. Historia

Pierwsza osada na terenach dzisiejszej wsi Wałdowo powstała prawdopodobnie około roku 1289, a jej pierwszymi właścicielami byli Wałdowscy, którzy przybyli ze Słupska. Ród Wałdowskich jak i pierwsza nazwa wsi Waldow pochodziła prawdopodobnie od margrabi Czarnkowskiego Fala lub Wala.

W dokumentach po raz pierwszy nazwa wsi Waldow pojawia się w 1311r. Do początku XVII w. Wałdowo było w posiadaniu Wałdowskich. Pod koniec XIX majątek często zmieniał właściciela. W końcu w roku 1893 Wałdowo zostaje wykupione przez Komisję Kolonizacyjną, dla celów osiedleńczych. Istnienie szkoły w Wałdowie wzmiankowane jest już w 1653 roku.

Po II wojnie, w nowych realiach społeczno - politycznych oraz z licznymi zniszczeniami sięgającymi 25 %, rozpoczął się nowy etap w życiu wsi Wałdowo. Mimo wielu zniszczeń życie mieszkańców Wałdowa w szybkim tempie wracało do normalności. Działo się tak za sprawą ofiarności i aktywności samych mieszkańców. Wiosną 1945 roku uporządkowano szkołę, a już w kwietniu tego roku rozpoczęto naukę. W krótkim czasie wieś stała się jedną z piękniejszych i najlepiej gospodarujących w okolicy. Przyczynili się do tego w większości sami mieszkańcy, którzy chętnie i wytrwale budowali nowe obiekty użyteczności publicznej. Tak powstał w 1967 roku nowy Ośrodek Zdrowia i Wiejski Dom Kultury, Biblioteka wiejska i Apteka. W roku 1988 oddano do użytku nowy pawilon handlowy. We wsi założono wodociągi i przeprowadzono telefonizację, dzięki której większość mieszkańców wsi posiada w domu telefon z dostępem do Internetu. W latach 2004 - 2005 wyremontowano Zespół Szkół i oddano do użytku nową salę gimnastyczną przy tejże szkole.

2.4. Zabytki

- **kościół parafialny pod wezwaniem Św. Mateusza** - Obecny kościół zbudowany został w 1621 r. z inicjatywy i fundacji Anny Wałdowskiej z Zakrzewskich. Wykonany jest z cegły klasztornej. Portal nad wejściem głównym wykonany jest z piaskowca, a pochodzi z roku 1663. Konsekracji kościoła dokonał w 1672 r. arcybiskup gnieźnieński Andrzej Olszewski. Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy Nr KOK 5/36 z dnia 1 lipca 1936 r. kościół w Wałdowie został wpisany do rejestru zabytków.

- **cmentarz parafialny** - nie można podać, kiedy dokładnie powstał. Najstarsza część tego cmentarza o powierzchni 0,255 ha pochodzi najprawdopodobniej z początków XX wieku. Nowsza część cmentarza o powierzchni 0,5 ha pochodzi z roku 1958. Cmentarz ogrodzony jest częściowo murem z cegły a częściowo do roku 2006 był ogrodzony mocno zniszczoną siatką drucianą. W roku 2006 z inicjatywy i przy wsparciu mieszkańców rozpoczęto budowę nowego ogrodzenia.

2.5. Miejscowość dzisiaj

Wałdowo należy do ładniejszych wsi w gminie. Wizytówką wsi jest centralnie położony zabytkowy kościół oraz skwerek przy kościele i domu kultury. Pięknie prezentuje się również miejscowa szkoła i jej otoczenie - plac zabaw i boisko. Większość mieszkańców dba o swoje obejścia. Jeszcze w 2007 roku planowane jest zakończenie budowy ogrodzenia cmentarnego. Nowe ogrodzenie wpłynie jeszcze bardziej na estetykę wsi. Wieś swym charakterem przypomina małe miasteczko.

Obecnie w Wałdowie funkcjonują 2 sklepy spożywcze, 1 wielobranżowy i 1 odzieżowy. Znajduje się tu Zespół Szkół (Szkoła Podstawowa i gimnazjum). We wsi funkcjonuje Wiejski Dom Kultury, Ośrodek Zdrowia, Punkt Apteczny, Spółdzielnia Rolników Indywidualnych „ROLNIK”, 3 zakłady rzemieślnicze (2 - blacharstwo samochodowe i 1 – stolarski). Punkt Pocztowy oraz Stacja Paliw.

3. Inwentaryzacja zasobów służących ujęciu stanu rzeczywistego

- > budynki mieszkalne jednorodzinne - 60
- > budynki mieszkalne wielorodzinne - 14
- > kościół - 1
- > cmentarz parafialny - 1
- > Zespół Szkół - 1
- > Wiejski Dom Kultury - 1
- > Ośrodek Zdrowia - 1
- > Remiza OSP - 1
- > Punkt Apteczny - 1
- > Zakłady rzemieślnicze - 3
- > Sklep spożywczy - 2
- > Sklep wielobranżowy - 1
- > Punkt pocztowy - 1
- > gorzelnia
- > Spółdzielnia Rolników Indywidualnych „Rolnik”
- > Sieć energetyczna
- > Sieć telefoniczna (światłowodowa)
- > Sieć wodociągowa
- > Droga powiatowa
- > Drogi gminne - 12,3 km

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

Na zebraniu wiejskim mieszkańcy określili, że najważniejszym priorytetem (celem) rozwoju miejscowości na lata 2009-2016 będzie pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców i stworzenie lepszych warunków do spędzania wolnego czasu. Aby osiągnąć powyższy cel na zebraniu wiejskim zgłoszono i przyjęto następujące zadania i przedsięwzięcia do realizacji.

Bardzo potrzebną i pilną inwestycją w naszej miejscowości jest termomodernizacja i remont Wiejskiego Domu Kultury (docieplenie ścian i dachu, wymiana stolarki, wymiana grzejników i pieca c.o., remont pomieszczeń, oraz zaplecza) oraz budowa zatoczki parkingowej (co znacznie ułatwi i poprawi bezpieczeństwo poruszania się pieszych i pojazdów) i utwardzenie placu przy Wiejskim Domu Kultury, który zaspokoi potrzeby wiejskie podczas wszelkiego rodzaju imprez organizowanych na terenie naszej miejscowości. Działania te planujemy na lata 2009

Aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom dzieci i młodzieży mieszkającej w Wałdowie zamierzamy w roku 2009 zmodernizować wiejskie boisko sportowe do gry w piłkę nożną (wykonanie nowej murawy, bramek, bieżni wraz z przygotowaniem stanowisk do konkurencji lekkoatletycznych) i zakupić boksy, które pełniłyby zastępczą szatni i były miejscem dla zawodników rezerwowych i pozostałych członków ekipy.

W dalszej perspektywie (rok 2010-2012) zamierzamy pobudować parking przy cmentarzu parafialnym.

Walory turystyczne Wałdowa i okolicy spowodowały, że w latach 2013 - 2016 planujemy przygotowanie ścieżki rowerowej łączącej wieś ze szlakiem „im gen. Jakuba Komierowskiego” prowadzącym z Sepólna Kraj. przez Komierowo - Wałdówko i dalej poza teren gminy do Pruszcza w gminie Gostycyn. Realizacja tego projektu zapewni członkom lokalnej społeczności, jak i mieszkańcom sąsiednich gmin oraz turystom sprzyjające warunki do uprawiania różnorodnych form aktywności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.

5. Cel planowanych działań

Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim poprawa estetyki otoczenia oraz stanu bezpieczeństwa pieszych i pojazdów we wsi.

Przyczyni się to do rozwoju sportu, kultury, aktywnego wypoczynku i rekreacji w środowisku wiejskim, podniesienia standardów życia i przyciągnie turystów.

6. Ocena słabych i mocnych stron miejscowości.

MOCNE STRONY

Do mocnych stron Wałdowa należy potencjał ludzki (zaangażowanie społeczne dużej części mieszkańców). Mieszkańcy już niejednokrotnie udowodnili, że sprawy wsi są im bliskie. To właśnie dzięki potencjałowi ludzkiemu prężnie działają na terenie wsi Sołtys i Rada Sołecka, wszystkie instytucje (Wiejski Dom Kultury, Zespół Szkół) oraz organizacje społeczne (Koło Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie „Razem w przyszłość” i Ochotnicza Straż Pożarna). Do mocnych stron należy również fakt, że we wsi działają: ośrodek zdrowia, punkt apteczny i pocztowy. Mocną stroną jest istnienie we wsi 2 sklepów spożywczych, 1 wielobranżowego i odzieżowego oraz zakładów rzemieślniczych i usługowych (fryzjer).

Do mocnych stron miejscowości należą znajdujące się tu zabytki i estetyczny wygląd całej wsi. Położenie wsi na obszarze Krajeńskiego Parku Krajobrazowego oraz zabytkowy kościół dają szansę rozwoju agroturystyki i aktywnej turystyki pieszej i rowerowej.

Mocną stroną Wałdowa jest sieć wodociągowa, energetyczna oraz nowoczesna światłowodowa sieć telefoniczna dająca możliwość rozwoju sieci teleinformatycznej.

Miejscowość ma bezpośrednie połączenie autobusowe z Sępólnem Kraj. i Tucholą. W Wałdowie istnieje możliwość rozwoju w bardzo wielu dziedzinach.

SŁABE STRONY

- Do słabych stron miejscowości należy zaliczyć niski poziom technologiczny niektórych gospodarstw, jak również duże ich rozdrobnienie.
- Występujące przypadki złych stosunków między sąsiadami, skłócenie, zazdrość i nietolerancja są również słabą stroną wsi.

SZANSE

- rozwój funkcji sportowej i rekreacyjno-wypoczynkowej
- rozwój agroturystyki i turystyki związanej z atrakcyjnym krajobrazem i dużym kompleksem leśnym, potencjalny napływ turystów
- dogodny dojazd do miejscowości
- polityka unijna rozwoju obszarów wiejskich, możliwość uzyskania środków z funduszy strukturalnych i krajowych na priorytetowe zadania inwestycyjne
- wzrost migracji z miast

ZAGROŻENIA

- niska dochodowości w rolnictwie, duża konkurencyjność produktów rolnych
- rosnące bezrobocie
- ubożenie społeczeństwa
- zaniechanie tradycyjnych metod produkcji rolniczej
- „ucieczka” młodych ludzi
- wzrost zachowań patologicznych

7. Opis i harmonogram planowanego przedsięwzięcia

Rok 2009

W listopadzie 1951 roku z inicjatywy kierownika szkoły zbudowano w pobliżu szkoły boisko gminne o powierzchni 2 ha. Przez wiele lat z boiska korzystała młodzież szkolna oraz członkowie działającego we wsi LZS. Od kilku lat (od czasu, gdy przy szkole powstało boisko i „rozpadł się” LZS) boisko jest niewykorzystywane i zaniedbane (nawierzchnia zniszczona).

We wsi jest dużo dzieci i młodzieży, która lubi grać w piłkę. Boisko przy szkolne jest małe. W związku z tym wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom chcielibyśmy zmodernizować boisko gminne i zakupić boksy, które pełniły by rolę zastępczej szatni i były miejscem dla zawodników rezerwowych i pozostałych członków ekipy. Modernizacja boiska gminnego ma polegać na niwelacji terenu istniejącego boiska ciężkim sprzętem. Następnie na zastosowaniu zabiegów uprawowych i zasianiu trawy oraz wykonaniu bramek, ławek i bieżni żużlowej wraz z przygotowaniem stanowisk do konkurencji lekkoatletycznych.

W 2009 roku planuje się utwardzenie placu przed budynkiem w której znajduje się Wiejski Ośrodek Kultury kostką polbrukową.

Rok 2010 - 2012

Utwardzenie placu parkingowego będzie zakończeniem ważnej dla społeczności nie tylko Wałdowa ale i 7 innych miejscowości inwestycji polegającej na odbudowie starego ogrodzenia cmentarza parafialnego, które swoim zasięgiem obejmowało również utwardzenie przedmiotowego placu. Pierwotnie cała inwestycja planowana była na lata 2009 – 2010, jednak odbudowa ogrodzenia dzięki ofiarności mieszkańców Wałdowa i okolicznych sołectw oraz pomocy Burmistrza Sępólna Kraj. została zrealizowana już w roku 2007 dzięki czemu środki z budżetu sołectkiego pierwotnie przeznaczone do wykonania niniejszego zadania możemy przeznaczyć na inne cele. Utwardzenie parkingu przy cmentarzu poprawi estetykę wsi oraz bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Rok 2013 – 2016

Walory turystyczne Wałdowa i okolicy spowodowały, że planujemy przygotowanie ścieżki rowerowej łączącej wieś ze szlakiem „im gen. Jakuba Komierowskiego” prowadzącym z Sępólna Kraj. przez Komierowo - Wałdówko i dalej poza teren Gminy Sępólno Kraj. do Pruszcza w gminie Gostycyn.

Planowanej ścieżce rowerowej ma towarzyszyć odpowiednia infrastruktura w postaci tablic informacyjnych (ok. 13 szt. - 10 szt. na trasie i po jednej sztuce na początku trasy, oraz w miejscowości Komierowo i na granicy

Gminy). Na trasie mają być również rozmieszczone miejsca postoju i wypoczynku (3 szt.) oraz kosze na śmieci (6 szt.). Ponadto w ramach tego działania planujemy przygotowanie i wydanie ok. 500 szt. Folderów promujących naszą miejscowość, jej zabytki i atrakcje turystyczne.

8. Koszt Realizacji Zadań

RODZAJ ZADANIA	ŁACZNY KOSZT
TERMOMODERNIZACJA I REMONT WDK	1 000 000,00
UTWARDZENIE PARKINGU PRZED WDK	50 000,00
UTWARDZENIE PLACU NA IMPREZY PLENEROWE	20 000,00
UTWARDZENIE PARKINGU PRZY CMENTARZU PARAFIALNYM	40 000,00
BUDOWA ŚCIEŻKI ROWEROWEJ WAŁDOWO – KOMIEROWO	40 000,00
BOISKO SPORTOWE	75 000,00

Realizacja każdej inwestycji uzależniona będzie od posiadanych własnych (gminnych) środków finansowych oraz środków pozyskanych z funduszy Unii Europejskiej.

9. Wdrożenie i monitorowanie Planu.

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej Sępólno Kraj. Wdrożenie Planu zaleca się Burmistrzowi Gminy Sępólno Kraj., oraz Sołtysowi Sołectwa Wałdowo.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Sępólnie Kraj. zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Wałdowo. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołecka.

10. Podsumowanie

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Tomasz Cyganek